Vlaams Parlement

1317 (2017-2018) – Nr. 2
ingediend op 19 februari 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Marc Hendrickx en Herman De Croo

over het ontwerp van decreet

houdende instemming
met het amendement op het Protocol van Montreal
inzake substanties die de ozonlaag aantasten,
aangenomen te Kigali op 15 oktober 2016

verzendcode: BUI

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:
Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:
Cathy Coudyser, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Elke Sleurs, Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:
1317 (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting door Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw 4

2. Bespreking 5

3. Stemmingen 5

3.1. Artikelsgewijze stemming 5

3.2. Stemming over het geheel 5

Bijlage: Vergelijking tussen EU-verordening 517/2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en het Kigali-Amendement van het Protocol van Montreal 7

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed besprak op 6 februari 2018 het ontwerp van decreet houdende instemming met het amendement op het Protocol van Montreal inzake substanties die de ozonlaag aantasten, aangenomen te Kigali op 15 oktober 2016.

1. Inleidende uiteenzetting door Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Minister *Joke Schauvliege* zegt dat door dit ontwerp van decreet wordt ingestemd met het amendement op het Protocol van Montreal inzake substanties die de ozonlaag aantasten. Dit amendement werd op 15 oktober 2016 in Kigali aangenomen op de achtentwintigste vergadering van de partijen bij dat protocol.

Dit amendement betreft zowel de bevoegdheid van de federale overheid als van de drie gewesten. Daardoor is ook instemming door Vlaanderen vereist opdat België dit amendement zou kunnen ratificeren. De Werkgroep Gemengde Verdragen heeft op 16 februari 2017 het gemengde karakter bevestigd.

De technologische ontwikkelingen, zowel op het vlak van de gefluoreerde stoffen als van andere oudere technologieën waar gebruikgemaakt wordt van koolstofdioxide, ammoniak of andere niet-gefluoreerde koolwaterstoffen, hebben het mogelijk gemaakt om maatregelen in overweging te nemen die als doel hebben het gebruik van de stoffen te beperken die het meest schadelijk voor de ozonlaag en het klimaat zijn.

Door geleidelijk aan de stoffen te verwijderen die de ozonlaag aantasten, heeft het Protocol van Montreal een einde gesteld aan de aantasting van de ozonlaag. Het Amendement van Kigali maakt het mogelijk om de klimaatwijzigingen te temperen. Dankzij dit amendement zullen de partijen geleidelijk aan hun productie en hun consumptie van gefluoreerde koolwaterstoffen (HFK's) beperken, waardoor wordt bijgedragen aan de strijd tegen de opwarming van de aarde.

De minister gaat vervolgens kort in op de belangrijkste wijzigingen die het Amendement van Kigali meebrengt. Er wordt een agenda vastgesteld voor de verwijdering van de gefluoreerde broeikasgassen en de maximale verbruiks- en productieniveaus. Voorts wordt de vernietiging van een welbepaalde HFK opgelegd wanneer die wordt gegenereerd als bijproduct van de productie van de andere gassen die worden gedekt door het Protocol van Montreal. Tevens komt er een verbod op de invoer of de uitvoer van HFK's met de partijen die het Amendement van Kigali niet hebben geratificeerd. In 2033 zullen beperkende handelsmaatregelen worden ingevoerd, die de handel tussen partijen en niet-partijen zullen verbieden.

De inwerkingtreding van het amendement zal op 1 januari 2019 zijn, aangezien momenteel al vierentwintig landen hun aktes van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring hebben neergelegd.

Instemming met het Amendement van Kigali heeft geen extra directe impact op Vlaanderen. In het Vlaamse Gewest zijn immers de bepalingen van de Europese verordening betreffende gefluoreerde broeikasgassen van toepassing en geïmplementeerd. Die verordening bevat gelijkaardige bepalingen als het Amendement van Kigali en is op belangrijke onderdelen zelfs ingrijpender en ambitieuzer. In een aanpassing van de Europese verordening naar aanleiding van de goedkeuring van het Amendement van Kigali wordt dan ook niet voorzien.

2. Bespreking

Bart Caron merkt op dat hij dit ontwerp van decreet zal goedkeuren. In deze tijden van klimaatopwarming is het belangrijk dat er op mondiaal niveau akkoorden kunnen worden bereikt over maatregelen die deze opwarming tegengaan. Het is ook goed dat er geen directe impact is op Vlaanderen, want in Europa is er inderdaad al een strengere verordening. De Europese Unie moet deze kar echter blijven trekken. Het mag hier dan om een veeleer symbolische stap gaan, die is toch niet onbelangrijk.

Tine Soens sluit zich hierbij aan. Het Protocol van Montreal is eigenlijk het enige internationale milieuakkoord met universele ratificatie en het heeft effectief bijgedragen aan het verkleinen van het gat in de ozonlaag. Internationaal milieubeleid werkt dus en verdient alle steun.

Herman De Croo wijst erop dat in de bijlagen heel wat cijfergegevens zijn opgenomen. Kan er worden aangegeven op welke vlakken Vlaanderen nu al strenger is?

Karim Van Overmeire sluit zich aan bij de vorige sprekers en stelt dat het feit dat er geen directe impact is, geen beletsel mag zijn om dit ontwerp van decreet goed te keuren.

Minister *Joke Schauvliege* beklemtoont dat Vlaanderen niet alleen aan 'gold plating' heeft gedaan, dat is het resultaat van een Europese aanpak. Vlaanderen is daarbij wel koploper, onder meer op het vlak van waterzuivering. Zij zal in antwoord op de vraag van Herman De Croo, de administratie vragen een vergelijkende tabel op te stellen met de Europese verordening, de implementatie in Vlaanderen en de bepalingen van het Amendement van Kigali. Het meest bekend zijn wellicht de Europese regels over de aanwezigheid van gefluoreerde koolwaterstoffen in onder meer spuitbussen en koelkasten.

3. Stemmingen

3.1. Artikelsgewijze stemming

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van decreet worden eenparig aangenomen met 9 stemmen.

3.2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet houdende instemming met het amendement op het Protocol van Montreal inzake substanties die de ozonlaag aantasten, aangenomen te Kigali op 15 oktober 2016, wordt eveneens eenparig aangenomen met 9 stemmen.

Rik DAEMS,
voorzitter

Marc HENDRICKX
Herman DE CROO,
verslaggevers

BIJLAGE:

Vergelijking tussen EU-verordening 517/2014
betreffende gefluoreerde broeikasgassen
en het Kigali-Amendement van het Protocol van Montreal

Bijlage: Vergelijking tussen EU-verordening 517/2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en het Kigali-Amendement van het Protocol van Montreal

1. Algemeen

De Europese Unie heeft geanticipeerd op de toekomstige internationale ontwikkelingen, waardoor de phase down binnen Europa reeds wordt ingezet vanaf 2015, en loopt tot 2030. Het Kigali-amendement heeft enkel betrekking op een phase down vanaf 2019, maar loopt wel verder dan 2030.

In de praktijk zit Europa met haar phase down via de Europese verordening in 2016 al onder het ambitieniveau dat vanaf 2019 door het Kigali-amendement wordt opgelegd voor de Artikel 2-Partijen bij het Montreal Protocol (waartoe Europa behoort, naast de Verenigde Staten, Australië, Japan…).

Ook voor de periode 2019 tot 2030, waar zowel de Europese verordening als het Kigali-amendement een phase down voorziet, zal de Europese verordening ambitieuzer zijn dan datgene wat is opgelegd door het Kigali-amendement.

Voor de periode na 2030 voorziet het Kigali-amendement in een verdere phase down. Gezien de phase down uit de Europese verordening slechts loopt tot 2030, zal de Europese Unie in een latere fase hierover nog een wetgevend initiatief moeten nemen. De EU-verordening bevat alvast in haar artikel 21 een evaluatieclausule waarin wordt gesteld dat de Commissie uiterlijk op 31 december 2022 een rapport moet uitbrengen dat onder meer een beoordeling moet bevatten van de noodzaak van verder optreden van de Unie en haar lidstaten in het licht van nieuwe internationale verbintenissen betreffende de vermindering van gefluoreerde broeikasgassen.

Tenslotte valt op te merken dat het Kigali-amendement geen concrete maatregelen bevat waarmee de phase down in de praktijk zal moeten worden gerealiseerd, daar waar de Europese verordening daarin wel voorziet, bv. regels inzake de beperking van gefluoreerde broeikasgassen ten gevolge van lekverliezen van koelinstallaties, verbodsbepalingen voor het gebruik van specifieke gefluoreerde broeikasgassen als koelmiddel voor specifieke toepassingen, erkenningsverplichtingen voor technici die met gefluoreerde broeikasgassen werken, rapporteringsverplichtingen enz.

2. Gedetailleerde opsomming van bijkomende verplichtingen ten gevolge van de EU-verordening

Ten opzichte van het Kigali-Amendement van het Montreal Protocol, gaat de EU-verordening verder en bevat ze onder meer de volgende bijkomende verplichtingen:

- De EU-verordening bevat gebruikseisen voor exploitanten die installaties uitbaten die gefluoreerde broeikasgassen bevatten. Zo worden expliciete eisen opgelegd met betrekking tot het verbod op uitstoot van gefluoreerde broeikasgassen, het verplichten van regelmatige controles op lekdichtheid van installaties die deze gassen bevatten, naargelang de hoeveelheid koelmiddel (en de schadelijkheid ervan) en verplichtingen met betrekking tot herstellen van lekkages (art. 3 en 4);
- De EU-verordening legt ook de verplichting op tot het installeren van een lekkagedetectiesysteem voor grotere installaties (art. 5);
- De EU-verordening legt aan exploitanten van installaties die gefluoreerde broeikasgassen bevatten de verplichting op tot het bijhouden van registers met betrekking tot hoeveelheden gefluoreerde broeikasgassen die aanwezig

zijn, hoeveelheden die worden toegevoegd of afgetapt en die ook de resultaten bevatten van de wettelijk verplichte lekdichtheidscontroles (art. 6);
- Leveranciers van gefluoreerde broeikasgassen moeten eveneens registers bijhouden aan wie gefluoreerde broeikasgassen worden verkocht en controleren of deze kopers over de nodige certificaten beschikken;
- Exploitanten moeten de nodige voorzorgen treffen zodat gefluoreerde broeikasgassen worden teruggewonnen door erkende technici wanneer de installatie buiten bedrijf wordt gesteld (art. 8);
- De EU-verordening legt in artikel 10 ook een verplichte erkenning op voor technici (en bedrijven die deze technici tewerkstellen) die handelingen uitvoeren met gefluoreerde broeikasgassen en die risico's inhouden op emissies van deze gassen (bv. het vullen, aftappen van F-gassen uit koeltoepassingen);
- De verordening bevat verbodsbepalingen voor het op de markt brengen van welbepaalde toepassingen die gefluoreerde broeikasgassen bevatten. Het artikel 11 verwijst hiervoor naar de bijlage III waar deze toepassingen zijn opgelijst met vermelding van de datum vanaf wanneer het verbod van toepassing is. Zo zullen nieuw geplaatste stationaire koeltoepassingen vanaf 2020 niet langer nog mogen functioneren met de meest schadelijke gefluoreerde broeikasgassen;
- Via de verordening worden eveneens etiketteringseisen opgelegd voor toepassingen die op de markt worden geplaatst en die gefluoreerde broeikasgassen bevatten (art. 12);
- De verordening legt ook gebruiksbeperkingen op voor bestaande toepassingen die gebruik maken van gefluoreerde broeikasgassen (art. 13);
- De verordening legt regels op inzake het op de markt brengen van toestellen die zijn voorgevuld met gefluoreerde broeikasgassen (art. 14);
- De vermindering van het op de markt brengen van hoeveelheden gefluoreerde broeikasgassen door middel van een quotasysteem voor producenten en importeurs van fluorkoolwaterstoffen (HFK's) wordt geregeld in artikels 15 tot en met 18. Dit regelt de phase down zoals onder punt 1 van dit document is besproken;
- Producenten, importeurs, exporteurs zijn gebonden aan een rapportageverplichting. Dit is voorzien in artikel 19.